

Strateegilise kauba komisjoni 2004. aasta tegevusaruanne

Strateegilise kauba seaduse § 48 kohaselt esitab strateegilise kauba komisjon Vabariigi Valitsusele tegevusaruande vähemalt kord aastas. Välisminister komisjoni esimehena andis 10.veebruari 2005.a. ülevaate 2004. aastal toimunud, üldistest arengutest ja konkreetsest statistikast väljastatud dokumentide ja järelvalve kontrolli kohta.

Rahvusvahelise koostöö tähtsaim sündmus 2004. aastal oli ühinemine Euroopa Liiduga, mille tagajärjel muutusid mitmed Eesti strateegilise kauba kontrolli reeglid ning ka suund. Kui seni oli rõhku pandud muuhulgas impordi ja transiidi kontrollile, siis Euroopa ühisturu tingimustes on olulisem väljaveo kontroll, eriti kahesuguse kasutusega kaupade osas, mis võivad Euroopa Liidu sisse ja ühenduse piires liikuda üldjuhul ilma piiranguteta ning mida reguleerib Euroopa Liidu Nõukogu 22. juuni 2000. a määrus 1334/2000/EÜ, millega kehtestatakse kahesuguse kasutusega kauba ja tehnoloogia ekspordi kontrolli režiim.

Vastavalt 2003. a Thessalonikis Euroopa Liidu Nõukogu poolt vastu võetud deklaratsioonile ja EL strateegiale massihävitusrelvade tõkestamise kohta toimusid 2004. a jooksul vastastikuse eksperthinnangu visiidid EL liikmesriikide vahel, mille tulemusena töötati välja soovitud liikmesriikide strateegiliste kaupade kontrollisüsteemide edasiseks parendamiseks. Eesti kontrollisüsteemi suhtes meid külastanud Hollandi, Rootsi ja Euroopa Komisjoni esindajatel etteheiteid ei olnud.

Euroopa Liidu liikmelisus tõi kaasa ka suurenenud infovahetuse teiste liikmesriikidega ja tugevdas Eesti positsiooni rahvusvahelisel areenil. Kõige paremini oli tunda ühtset Euroopa Liidu tuge rahvusvaheliste ekspordikontrollirežiimidega liitumisel.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. augusti 1999. a korraldusele nr 927-k alustati läbirääkimisi Eesti liitumiseks nelja ekspordikontrolli režiimiga – Austraalia grupi (keemiliste- ja bioloogiliste toimeainete kontrollrežiim), Tuumatarnijate grupi, Raketitehnoloogia kontrollrežiimi ja Wassenaari kokkuleppega (tavarelvad). Möödunud aastal sai Eesti neist kahe liikmeks.

Käesoleval, 2005. aastal, jätkuvad pingutused Raketitehnoloogia kontrollrežiimi ja Wassenaari kokkuleppega ühinemiseks.

Statistikat strateegilise kauba komisjoni tegevusest

1. Väljastatud litsentside, õiendite ja lõppkasutuse järelvalve dokumentide arv.

Strateegilise kauba komisjon väljastas strateegilise kaubaga seotud erilube ja lõppkasutuse järelvalve dokumente järgnevalt:

- Kahesuguse kasutusega kauba väljaveolitsentse 6;
- Sõjalise kauba sisseveolitsentse – 12;
- Sõjalise kauba väljaveolitsentse – 18 (millest 1 litsents tühistatud seoses tehingu mitte toimumisega);
- Transiidilube – 7;
- Rahvusvahelisi impordisertifikaate – 19;
- Lõppkasutaja sertifikaate – 9;
- Kauba kättesaamise tõendeid – 2.

Kokku väljastati 73 dokumenti, millest 43 eriluba ja 30 lõppkasutuse järelevalve dokumenti. Litsentside alusel eksporditi, imporditi ning läbis Eestit transiidina kaupu üle neljakümne miljoni krooni koguväärtuses.

2. Litsentside alusel sisse-, välja- või läbiveetud kaup, selle väärtus ning päritolu- ja sihtriigid.

Tehingu liik	Kauba määratlus	Kauba päritolu	Kauba sihtriigid	Kauba väärtus
Väljavedu: Kahesuguse kasutusega kaubad	1C350	EE; KZ	RU; KZ; BY	3,006,565.- EEK
Väljavedu: Sõjalised kaubad.	ML1/EST2	DE; RU; IT; AT; DK; SE; CZ.	DE; FI; SE; LV	2,363,290.- EEK
	ML4.b	EE	FI	4,134.- EEK
	ML6.b	RU	FI	70,044.- EEK
	ML7.e	EE	DE	658,025.- EEK
	ML10	UA; PL; CZ; RU	PL; UA; KE; DE; US; RU	5,146,625.- EEK
Sissevedu: Sõjalised kaubad.	ML1	FI	EE	23,400.- EEK
	ML3	US; LV	EE	26,268.- EEK
	ML4	SE	EE	159,000.- EEK
	ML7.e	FI; DE	EE	102,960.- EEK
	ML10	LV; UA; PL; RU; SE	EE	5,109,251.- EEK
Transiit: Kahesuguse kasutusega kaubad	1C350	KZ; CN	LV; BY	956,800.- EEK
Transiit: Sõjalised kaubad.	ML1/EST2	CZ	LV	273,968.- EEK
	ML6	FI	FI	13,104,000.- EEK
	ML10	RU	RU	260,117.- EEK
	ML15.d	DE	DE	7,332,000.- EEK

3. Väljastatud lõppkasutaja järelvalve dokumendid

Lõppkasutaja dokumendi liik	järelevalve	Kauba määratlus	Kauba päritolu	Kauba väärtus
Lõppkasutaja sertifikaat (EUC)		ML3	US; BR	942,881.50 USD
		ML5.b	CZ	4,425,150.- EEK
		ML7.f	CZ; US	59,290.- USD
		ML11	US	99,000.- USD
		ML13	FI	140,330.- EUR
		ML15	FI	1,239,732.- EEK
Rahvusvaheline sertifikaat (IIC)	impordi	ML1/EST2	DE; CZ; RU; LT	147,447.- EUR
		ML2	CH	4,540.- CHF
		ML3/EST3	CZ; LT;	46,069.- EUR

	ML7.e	FI	6,600.- EUR
	ML10	UA; LT; CZ; UZ	534,798,- USD
Kauba kättesaamise tõend (DVC)	ML10	UA	69,930.- USD

4. Sõjalise kauba vahendajate riiklikusse registrisse kantute arv.

Sõjalise kauba vahendajate riiklikusse registrisse on kantud 2 juriidilist isikut kokku 4 füüsilisest isikust teenusepakkujaga (igaks vahendustehinguks tuleb taotleda lihtlitsents):

1) **MUSKET OÜ** (reg. nr: 10281833)

Vahendusteenust osutav isik: **hr. Raivo Susi.**

Registrikanne EE/04/MLREG0001 on tehtud 1. oktoobril 2004.a. vastavalt Strateegilise kauba komisjoni otsusele nr 6-15/2004.

2) **DOLFIN AERO OÜ** (reg. nr: 10057685)

Vahendusteenust osutav isik: **hr. Valentin Golovljov, hr. Aleksandr Jevdokimov, hr. Juri Batassov.**

Registrikanne EE/04/MLREG0002 on tehtud 12. novembril 2004.a. vastavalt Strateegilise kauba komisjoni otsusele nr 6-18/2004.

5. Litsentsi, õiendi või lõppkasutuse järelevalve dokumendi väljastamisest või registrisse kandmisest keeldumiste arv.

Komisjon keeldus julgeoleku kaalutlustest lähtuvalt sõjalise kauba riiklikusse registrisse kande tegemisest ühel juhtumil.

6. Lõppkasutuse järelevalve ja litsentsikasutuse järelkontrolli statistika.

Komisjon teostas 2 lennuki ja raketikomponentidega seotud lõppkasutuse järelvalve kontrolli, mille tulemid ei andnud alust muudeks õiguslikeks sammudeks.

7. Strateegilise kaubaga seotud õigusrikkumiste ja rahvusvahelise sanktsiooni rikkumiste statistika.

Komisjonile teadaolevalt toimus käsiteldaval ajavahemikul 4 õigusrikkumist (öönägemisseade eriloata väljavedu kahel korral, hävituslennuki osade eriloata väljavedu, lennukimootorite eriloata läbivedu).